

קבלת שבת

שנה תשע עשרה - עלון דו שבועי

בסיעתא דשמיא, י"ד תשרי תשפ"ז.

העלון טעון גנייה ■ אין לקרוא בשעת התפילה!

ניתן לקבל את העלון במייל KSHABAT@INN.CO.IL
הערות והארות, תרומות ובקשות להפצת העלון יתקבלו
בברכה בטל': 052-7620219.

חג הסוכות

”דבר אל בני ישראל לאמר בחמשה עשר יום לחדש השביעי הזה חג הסוכות שבעת ימים לה” (ויקרא כג, לד).

המתבונן בפסוקים ישים את ליבו לשינוי הדורש הסבר: בעוד שבפסוק שלפנינו, המצווה על חג הסוכות, נוקט הכתוב בהגדרה ”לחודש השביעי הזה”, וכך גם לגבי יום הכיפורים (פסוק כז: ”אך בעשור לחודש השביעי הזה”) - הרי לגבי מצוות לולב (פסוק לט: ”אך בחמישה עשר יום לחודש השביעי באספכם וכו'”) נוקט הפסוק רק בלשון ”לחודש השביעי” ולא ”לחודש השביעי הזה” - מדוע?

עמד על כך הגאון בעל ה”עונג יום טוב” זיע”א, שאף יישב את הדברים בביאור נפלא: דהנה ידוע מה שאמרו חז”ל (ראש השנה כט:)”יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת - במקדש היו תוקעין, אבל לא במדינה”, והתבאר בגמרא שזהו משום הגזירה שמא יעבירו ארבע אמות ברשות הרבים, ועל כן בראש השנה שחל להיות בשבת אין תוקעין בשופר. ושם בסוגיית הגמרא התבאר שזהו טעם שינוי הלשון בין שני הפסוקים: ”זכרון תרועה” שנאמר בפרשת אמור (ויקרא כג, כד) ויום תרועה” (במדבר כט, א), והיינו ש”יום תרועה” הוא כאשר חל ראש השנה בחול, שאז תוקעים בשופר בפועל, ואילו ”זכרון תרועה” מתייחס לשנים שבהן חל ראש השנה בשבת, שאז אין תוקעים בשופר בפועל, אלא רק זוכרים את השופר באמירת הפסוקים.

מעתה, אמר בעל ה”עונג יום טוב”, הלא כאן בפרשתנו (פרשת אמור) נאמר ”זכרון תרועה”, ומכאן שמדובר שחל ראש השנה בשבת ואז אין תוקעים בו בשופר מגזירת ”שמא יעבירונו”. והרי אם חל ראש השנה בשבת - יחול גם סוכות של אותה שנה בשבת (כמו השנה). יום הכיפורים, לעומת זאת, יחול באותה שנה ביום שני - יום חול.

כמה נפלא, אם כן, הדיוק בלשון הפסוקים: יום הכיפורים יחול ביום חול, ועל כן כל דיניו ינהגו כרגיל, ועל כן נאמר בו ”זהה”. גם לגבי דיני סוכה אין כל שינוי אף שחל יום טוב ראשון של סוכות בשבת, ועל כן גם בפסוק העוסק במצות סוכה נאמר ”זהה”. רק לגבי מצות לולב נמנע הכתוב מלהוסיף ”לחודש השביעי הזה” - שהרי בחודש השביעי, כלומר באותה שנה, אין נטילת לולב ביום הראשון, שהרי אף בלולב גזרו חז”ל, שמא יעבירונו” כאשר חל יום ראשון של סוכות בשבת. ציווי התורה, אם כן, מתייחס רק לשנים אחרות, שבהן יחול יום ראשון של סוכות ביום חול, ולא ל”חודש השביעי הזה”, שחל בשבת...
ליכא מידי דלא רמיא באורייתא - הפלא ופלא!...

המסירות ניכרת כשעושים מעבר לחיוב

רבי שמואל טרוביץ זצ”ל, בעל המעדני שמואל, מביא רעיון נפלא:

על הפסוק בפרשת וירא ”והשענו תחת העץ”, שאמר אברהם אבינו כאשר הכניס את שלושת המלאכים, אמרו חז”ל (ראש השנה דף יא.) שבסוכות היה מעשה זה (ע”ש בתוספות ובפני יהושע).

והנה, במדרש (ב”ר, פר’ מה) נאמר: ”אמר הקב”ה לאברהם: אתה אמרת ’והשענו תחת העץ’ - חייך שאני פורע לבניך וכו’ בסוכות תשבו שבעת ימים”. וכע”ז מובא בגמרא מצינא (פ”ה): שכל מה שעשה אברהם אבינו למלאכים, עשה הקב”ה לבניו מידה כנגד מידה. בשכר - ”יוקח חמאה וחלב”, זכו בני ישראל למן. בשכר ”יוקח נא מעט מים”, זכו צאצאי אברהם אבינו לבארה של מרים. ובשכר - ”והוא עומד עליהם”, זכו ישראל לענני הכבוד.

בשעה שאברהם אבינו נתן למלאכים חמאה וחלב, סבר הוא, כי הם בני אדם שאינם יכולים להתקיים בלא אוכל. אמנם הוא קיים מצות הכנסת אורחים בהידור רב, וארח את המלאכים בכבוד גדול, אבל עצם האכילה היתה צורך קיומי. בדומה לכך, כשנתן להם את המים, הוא הבין כי בחום כזה אינם יכולים לשרוד בלי מים. לכן, כנגד שני דברים אלו, החזיר הקב”ה לאברהם אבינו במידה כנגד מידה, וסיפק לבניו את צרכיהם על ידי ’לחם אבירים’ ובאר נובעת ללא גבול, ששטפה את כל נהרות העולם.

אולם ב’והוא עומד עליהם’ חידש אברהם אבינו הנהגה מיוחדת ועילאית: ביום השלישי למילתו, כחום היום, לאחר שסיים להגיש לאורחים מזון ושתייה, היו לו את כל הטצדקי שבעולם לפנות לענייניו לנוח קימעה. סוף סוף, בגילו המופלג הוא רץ אל הבקר ושירת את אורחיו נאמנה...

אבל - אברהם אבינו לא הסתפק בזה, אלא עמד על יד האורחים, לראות אולי נזקקים הם למשהו נוסף, אולי יכול להעניק להם עוד דבר מה...

בזכות התוספת וההידור הללו שאברהם אבינו לא היה מחוייב בהם, אמר לו הקב”ה: גם אני אתן לך תוספת שאינה מחוייבת, ואלך לפניך בעמוד ענן, ומכאן זה עם ישראל לדורותיו יקיימו מצות סוכה ויישבו בצל השכינה הקד’ שבעה ימים. תוספת כנגד תוספת, שבה מתגלה חיבתו של הקב”ה לעם ישראל.

סח מגיד המישרים הגה”צ ר’ ראובן קרלינשטיין זצ”ל: כשלמדתי בישיבת פוניבז’ הקטנה, מרן הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן זצוק”ל מסר בפנינו שיחה בענין זה, וכה היו דבריו:

במדרש הנ”ל מובא, שלא רק מחמת מעשיו בפועל זכה אברהם לזה, אלא גם בעבור כל מילה שאמר; בשכר כל תיבה שיצאה מפיו, קיבל אברהם זכיה נפלאה לדורות!

אמר הקב”ה לאברהם: ”אתה אמרת: ’יוקח נא מעט מים ורחצו רגליכם’, בלשון הזו אני פורע לבניך, שנאמר: ’ויקחו להם איש שה לבית אבות’...”. אין לתאר את גודל ההתעלות וקרבת ה’ ששררו בעם ישראל בזמן הקרבת קרבן הפסח. ההלל שנאמר בבית המקדש באותו זמן היה נורא נוראות! אולם כל הזכיה הזו נבעה ממילה אחת בלבד - ”ויקח”!

וממשיך המדרש, ”אתה אמרת נא”, בשכר זה אני נותן לבניך מצות קרבן פסח, שבו נאמר ’אל תאכלו ממנו נא’ (אמנם אברהם אבינו אמר נא בלשון בקשה, ובקרבן פסח משמעות המילה נא היא צלוי למחצה, אבל מ”מ כך דורשים חז”ל).

”אתה אמרת ’מעט’, אני אגרש את שונאיהן מעט מעט, שנאמר: ’מעט מעט אגרשנו מפניך’. אתה אמרת: ’מים’, אני נותן להם באר מים במדבר, שנאמר: ’עלי באר’. אתה אמרת: ’ורחצו רגליכם’, אני ארחצם מכל טומאה, שנאמר: ’אם רחץ ה’ את צואת בנות ציון, אתה אמרת ’והשענו תחת העץ’, אני נותן להם מצות סוכה. הרי לנו, כי במשך מאות דורות אנו זוכים לטהרת יום הכיפורים ולמצות סוכה, עקב מילי בודדות שיצאו מפיו של אברהם אבינו.

הקשה הרב שטיינמן זצ”ל: מה היה קורה אילו אברהם היה אומר לעצמו: ”כל חיי אני עסוק בחסד ובהכנסת אורחים, אבל עכשיו, לאחר ניתוח קשה, ביום השלישי למילתו שזה הזמן שהכאבים מתגברים, אקח מספר ימי חופשה... לא אצא ל’פנסיה’, רק אקח כמה ימי מנוחה, ולאחר מכן אשוב למלאכת הקודש ביתר שאת וביתר עוז”!

מן הסתם, הקב”ה היה ’מקבל’ טענה זו. לא היתה שום תביעה על אברהם. אבל מה היה קורה לאחר מכן? באיזה זכות היה עם ישראל מקבל מן במדבר? באיזה עילה היו זוכים למצות קרבן פסח? כיצד היו זוכים לענני כבוד ולמצות סוכה? הרי לנו, כי אסור לותר על אף הזדמנות למצוה. בשום אופן אין לומר ’היום קשה לי, אעשה זאת בעזר ה’ בפעם אחרת!’ ואדרבה, השכר הגדול ביותר ניתן דוקא על קיום מצוה בשעת הדחק ומתוך קושי!

אברהם אבינו עסק בהכנסת אורחים כל ימיו, אבל צאצאיו זכו לכל המצוות הנ”ל דוקא בזכות הכנסת אורחים שנעשתה כאשר החמה יצאה מנרתיקה. בחוץ אש גיהנום, השמש קופחת, אברהם אבינו שלווה ימים לאחר המילה, ולמרקת כל המעכבים והמניעות, הוא רץ לקבל פני האורחים במסירות נפש! וכאשר מתגברים על כל הקשיים, זוכים זכיה עצומה לדורי דורות!

אומות העולם עושים סוכה בראש הגג

מובא בגמרא בעבודה זרה (ג.): ’לעתיד לבוא יאמרו אומות העולם לפני הקב”ה, כלום כפית עלינו הר כגיגית ולא קיבלנוה וכו’, אמר להם הקב”ה מצוה קלה יש לי וסוכה שמה לכו ועשו אותה, מיד כל אחד ואחד נוטל והולך ועושה סוכה בראש גגו, והקב”ה מקדיר עליהם חמה בתקופת תמוז, וכל אחד ואחד מבעט בסוכתו ויוצא’.

מקשים המפרשים, מדוע סוכה נקראת מצוה קלה?

עוד יש להבין, מהו שאמר ”מיד כל אחד עושה סוכה ’בראש גגו’”, מפני מה עושים את סוכתם בראש הגג ולא על הארץ?

עוד צריך להבין, מדוע אחרי שהקב”ה מקדיר עליהם חמה כולם בורחים מן הסוכה, הרי אדרבה, ה’סוכה תהיה לצל יומם?’ [עיין במהרש”א וב’תורת חיים’ שם].

ביאור נפלא כתב הגאון רבי אהרן וואלקין זצ”ל, בספרו ’זקן אהרן’, שקושיה אחת מתורצת בחברתה. דהנה, שנינו בגמרא בסוכה (ד:) ’העושה ד’ כלונסאות על שפת הגג ומסכך על גבן, רבי יעקב מכשיר דאמרין גוד אסיק מחיצתא, ומחשיבים את כותלי הבית עולים למעלה עד הסכך והם הדפנות של הסוכה. ומסיקה הגמרא דמה שמועיל סוכה בד’ כלונסאות, הוא דוקא בראש הגג אבל בארץ לא.

ולפי שיטה זו, מובן היטב: הגויים שאינם רוצים בטירתת המצוה, להם נותן הקב”ה ’מצוה קלה’, שהרי יכולים לעשות סוכה בנקל ע”י ד’ כלונסאות, ומיד כל אחד עושה סוכה ב’ראש גגו’ שרק על ראש הגג מועילה כזאת סוכה הנבנית ע”י ד’ קרשים בלבד. הקב”ה מקדיר עליהם חמה, ואז כולם בורחים מהסוכה, כיון שאין לה דפנות, אבל אם היו עושים סוכתם עם דפנות - לא היו צריכים לברוח מהסוכה... (ואצרות התורה - סוכות)

ברכת שבת שלום וחג סוכות שמח לכל קוראי העלון ולכל בית ישראל, יה”ר שזכה לשבת בסוכת עורו של לויתן, בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו, אמן!

שעת בוקר מוקדמת בחול המועד סוכות.

בני ברק, שהייתה ערה אתמול עד לשעות המאוחרות, שרה ורקדה בשמחת בית השואבה, שקטה עכשיו במיוחד. הרבה אחרי חצות עוד רעדו כאן אמות הסיפים מהתזמורות שנשמעו בכל בתי הכנסיות, ועכשיו שש וחצי ובחוף נראה שאמצע הלילה.

אני נכנס לשטיבל ברמת אהרון, מנין מצומצם של אנשים מקבל את פני. הגבאי מוכר עליות, אני מסתכל סביבי, אין אף אחד שקונה. משהו בי מתכווץ, כבוד התורה--- אני אומר לעצמי, וכשהגבאי רוצה למכור את העלייה בעשרה שקלים, אני מעלה לחמש עשרה.

עליה שלישיית--- אני קונה בחמש עשרה שקלים. עוברים לעליה הבאה, גם כאן אין הרבה קופצים וגם אותה אני קונה בחמש עשרה שקלים.

מגיעים לשלישי, הגבאי קורא לי ואני עולה לתורה, ואז ברביעי הגבאי שואל אותי את מי לעלות---

אני מסתכל סביבי, רואה יהודי שעושה רושם מכובד, ואומר לגבאי שיקרא לו לעלות לתורה.

אחרי התפילה אני מתכוון לחזור הביתה, ומרגיש פתאום, טפיחה קלה על שכמי, מסתובב אחורה, היהודי שעלה לתורה לרביעי' מסתכל עלי בעיניים בוחנות.

אני נבון קצת, מברך אותו ב'שלוש עליכם', הוא ממשיך לבחון אותי, שואל אותי למה נתתי לו עליה. אני לא ממש מבין מה היהודי הזה רוצה ממני ומחליט לענות לו בכנות. "היית נראה לי יהודי יקר ובעל צורה וירא שמים", אני משיב לו בסופו של דבר, "ולכן החלטתי לכבד אותך".

נראה שהוא מתרגש ממש, ואני חושב לעצמי שאולי טעיתי, אולי בכלל מדובר במקבץ נדבות אומלל או סתם אחד שאף אחד לא מכבד אותו ומי יודע איזו מצווה קיימתי וכמה העלייה שלי רוממה אותו. אבל היהודי שמולי מפתיע אותי,

"אני גר בלונדון, ואני, איך לומר? עשיר לא קטן ואולי אפילו הרבה יותר מזה. אני רגיל שאנשים מכבדים אותי בגלל הכסף שלי. מתייחסים אלי בכבוד ומחשיבים את דעתי וכל זה בגלל ריח הדולרים המרשרשים שלי, ריגש אותי כל כך שכיבדת אותי מבלי שהכרת אותי ומבלי שידעת שאני עשיר גדול, וכמובן בלי לחכות לתמורה".

אני מחייך קלות, שמח שהצלחתי לשמח יהודי, נותן לו יד ורוצה להיפרד ממנו לשלום. אבל הוא אומר לי, "חכה רגע, לא כל כך מהר---".

היהודי שמולי טופח על שכמי בידדות של ממש, "זה נכון שאתה עשית את המעשה שלך וכיבדת אותי, בלי שרצית לקבל תמורה, אבל זה לא אומר שאני מוכן לוותר. אני רוצה להחזיר לך על הכבוד שעשית עמי".

אני מסתכל על האדם שמולי, מנסה לחשוב אם הוא אמיתי או לא, אם הוא מתכוון ברצינות, "באמת שאין צורך", אני אומר לו, "ואני שמח ששימחת אותך", אבל הוא לא מרפה, "תגיד לי מה אתה צריך", הוא שואל אותי, "אני יכול לתת לך כל דבר שתבקש, אם מדובר בכסף כמובן".

אני שותק לרגע, חושב על החתונה שמצפה לנו בעזרת ה' בכסל.

בתי הבכורה, נערה יקרה שמגיע לה כל הטוב שבעולם, אבל אני יכול לתת לה רק מעט, וגם זה בקושי. אני לא רוצה להשביח לאף אחד מבני הבית את שמחת החג, וגם לא את שמחת החתונה, לכן אני שומר בשקט את רשימת ה"חיים שחבר הביא לי, מתכוון להסתער על הרשימה מיד למחרת שמחת תורה, להתחיל להלוות כסף, לנסות להתארגן לקראת החתונה.

אני מתלבט לרגע, קול שקט לוחש לי שהכל שטויות, שלא אתבזה, אבל בסופו של דבר אני בכל זאת אומר, "אני מחתן בעזרת ה' בת בעוד כמה חדשים, וזקוק בדחיפות למאה אלף שקל".

זהו, אמרתי את זה. אני מצפה שהאדם שמולי יבהה בי בהלם, יאלם, יגיד שנסחפתי לגמרי והוא לא

התכוון לסכום כזה, אבל הוא לא אומר דבר מכל זה. "תראה, אני אתן לך את הסכום בשמחה", הוא אומר לי, "רק שבגלל קדושת מועד אני לא נושא אתי עכשיו את פנקס הצ'קים שלי, אחרי החג תבוא למקום שבו אני נמצא עכשיו---" וכאן הוא נוקב בכתובת מדויקת, "ותקבל את הסכום במלואו".

אנחנו לוחצים ידיים, נפרדים. "תבוא אחרי החג", הוא מזכיר לי שוב.

באמת ללכת לשם? אני באמת אקבל את כל הסכום? קול פנימי לוחש לי שאין טעם להיות מהיר, פיזי או מולהב מדי, ומן הסתם מדובר במישהו שלא מתכוון ברצינות, אולי אפילו הכתובת שהוא נתן לי, אינה נכונה.

אני משתדל לשכוח מהסיפור המוזר הזה. החג עובר עלי בהתרוממות רוח, יחד עם כל הילדים והמשפחה, שמחת תורה --- אני מפרק את הסוכה וחושב לעצמי, אולי זה באמת? מה אכפת לך ללכת לכתובת שהיהודי הזה נתן לך? מקסימום תגלה שאין כתובת כזו, או שמי שגר בה לא מכיר אותך ולא יודע על מה אתה מדבר.

רשימת הגמ"חיים שמעקצצת את הכיס שלי, מצד אחד, והרשימה המתארכת של הקניות של הכלה ואחיות שלה מהצד השני, גורמים לי בסופו של דבר, לצאת מהבית לעבר הכתובת המדוברת. מקסימום, זו תהיה הליכה קצרה, גם לא זיקק לי.

הכתובת קיימת, זה הדבר הראשון שאני רואה, וכשאני נוקש על הדלת פותח לי היהודי שפגשתי בחול המועד והוא מאושר לראות אותי.

מוביל אותי לחדר הגדול בבית, מבקש ממני לחכות רגע, חוזר עם פנקס צ'קים וכותב לי צ'ק על סך מאה אלף שקל!

עדיין יש בי חשש שאף אחד לא יכבד את הצ'ק הזה, אבל בסופו של דבר, הכסף מועבר לחשבון הבנק שלי.

אני קורע את רשימת הגמ"חיים שהוכנה מראש. אפשר ללכת לקנות לכלה ברוחב לב, אפשר לרכוש דברים לזוג הצעיר מבלי שהלב שלי יתחמץ או יפרפר מפחד ומדאגה, ומבלי שחשבון הבנק ירדוף אחרי בלילות.

רציתי לכבד את התורה, תרמתי לצורך כך חמש עשרה שקלים ואחר כך שוב, עוד חמש עשרה, בסופו של דבר התורה החזירה לי בכפל כפליים.

קו אישי וישיב עם הקב"ה

סיפור רבי שלמה לוינשטיין שליט"א:

ביקרתי בסוכה של יהודי יקר המתפרנס מעשיית פרגולות וסוכות. מנהג עשה לו אותו יהודי, שאינו עובד ביום שישי, אלא מקדיש את היום ללימוד ולקניות עבור שבת. לפני כשנתיים, הגיע אליו שכן מהרחוב הסמוך ואמר לו שהוא צריך בדחיפות סוכה.

"עד סוכות אין לי טיפת זמן, אני עמוס מאוד". "אתה לא מתכוון להשאיר אותי בלי סוכה... בוא אלי בערב שבת".

"בערב שבת שובה אני לא עובד". אבל השכן לא התכוון לוותר. הוא ניסה מכל כיוון אפשרי, לחץ ופרט על המצפון, עד שבסופו של דבר הוא נכנע ובא.

עמדתי על הגג ובניתי את הפרגולה - סיפור לי היהודי - ותוך כדי כך עברו אנשים ברחוב והתפעלו מעבודתי. "עבודה נפלאה, אתה יכול לעשות גם לנו?".

"כן", השבתי להם, "אבל רק אחרי סוכות". הם לא היו זקוקים לסוכה, אלא לפרגולה, ומיד החלפנו מספר טלפון.

הייתי מרוצה. בחלומות השחורים ביותר שלי, לא שיערתי שהם חוקרים של מס הכנסה...

לא חלף זמן רב וקיבלתי זימון למשרדי מס הכנסה. הגעתי עם הפנקסים שלי. הם חיפשו את הקבלה על העבודה המסוימת שראו שאני עושה, אבל לא היתה שם קבלה כזו... בסופו של דבר הודיעו לי כי בעוד עשרה ימים יש לי חקירה.

היו אלו עשרה ימים נוראים. לא אכלתי, לא דיברתי

והרגליים לא נשאו אותי. פחד פחדים. בינתיים החל העניין להתפרסם. השכן שאצלו עבדתי צלצל אלי: "למה אתה מפחד? יש לי מישהו ביפו, שמקבל ממך את הפנקסים ועושה את אותם פנקסים בדיוק עם עוד קבלה אחת. אתה מגיע לחקירה, והם לא מבינים מה היתה הבעיה".

"אתה גאון וצדיק" - אמרתי לו - "תדבר איתו שיעשה לי את זה".

מישהו אחר ניגש ואמר לי: "אל תהיה בלחץ. חכם שמעון הכהן שמתפלל אצלנו בבית הכנסת היה עובד במס הכנסה, יש לו שם קשרים, תן כמה לירות והכל יסתדר".

הגיע שלישי ואמר: "אח שלי עובד במס הכנסה, לא תהיינה לך בעיות".

אחרי ששילמתי לכולם וסידרתי את העניין בשלוש מאות אחוזים, ישבתי עם עצמי וחשבתי: ריבוננו של עולם, מה אתה רוצה ממני בסיפור הזה? אתה הרי יודע שהפנקסים האמיתיים שלי מסודרים לגמרי. לא קרה לי בחיים שהרווחתי פרוטה בלי לעשר אותה כדת וכדין. לא מזמן חיתנתי את ביתי עם חתן תלמיד חכם ששילמתי עליו טבין ותקילין, הכנסתי תלמידי חכם הביתה ושילמתי על כך במיטב כספי ודמי - מה רוצה ממני ריבון העולם? עשיתי משהו לא בסדר?

פתאום חשבתי לעצמי: כמה חצוף אני... הנה, היתה לי בעיה, ולמי פנית? ליפו, לחכם שמעון, לאח של... ומה איתו? איפה 'הוא' בעסק הזה?

באותו רגע קמתי ממקומי, נטלתי את הטלפון וחייגתי לכולם - לפלוני מיפו, לחכם שמעון הכהן, ולעובד הבכיר במס הכנסה. אמרתי להם: תעצרו את הטיפול, הסתדרתי כבר, אשלם לכם על מה שכבר עשיתם.

לאחר שפיניתי את השטח, חזרתי חזרה לבורא עולם. ריבוננו של עולם, עכשיו אני אצלך!

הגיע יום החקירה שלי. נסעתי עם אשתי לתל אביב, עלינו לקומה תשע עשרה. ישבה שם פקידה צעירה, קיווית שנוכל להסתדר איתה, הרי אין לה יותר מידי ניסיון, אך כששמענה לאיזה ענין הוזמנו היא הורתה לנו מיד: גשו למנהל.

למנהל... לפני שלושים שנה הוא גמר לאכול את המדינה לארוחת בוקר... רעדתי מפחד וכמעט לא הצלחתי להתקדם לעבר הדלת שעליה היא הצביעה. בסופו של דבר נכנסנו פנימה. התיישבנו, הוא נתן בנו מבט חד ואמר: למה לא היתה קבלה על העבודה שעשית?

החזרתי לו: למה אתה אומר שאין קבלה? יש קבלה. כשקראתם לי אז עוד לא נגמרה העבודה והוא לא שילם, אבל עכשיו הכל נגמר והוא שילם, הנה הקבלה.

הוא סימן בעינו שאינו מאמין לאף מילה היוצאת מפי.

נעבור הלאה - המשיך - למה אין לך פנקס הזמנות? לא ידעתי שצריך לכתוב - עניתי.

כמה ילדים יש לך בבית? חמישה.

תגיד לי, לא חבל עליהם? כל מילה שאמר כאילו קברה אותי מטר אחד עמוק יותר באדמה.

לאחר ההקדמה הארוכה הזו, אמר לי המנהל: אני לא יודע למה, אבל אני לא מסוגל לעשות לך כלום. אני מסתכל עליך וכאילו רשום לך על המצח 'אל תיגע ב'!'. אני כותב כרגע דו"ח על מה שעשיתו עכשיו, אני מכניס אותך לתיק וסוגר אותו. אבל אתה בוודאי מבין שכמו שזה נסגר כעת, זה גם עלול להיפתח באחד הימים. אתה אדם מאמין, יש לך כובע על הראש, תתפלל לאלוהים שאף אחד לא יפתח את זה. וכעת - המשיך באותו טון - לך תקנה לאשתך גלידה, היא לא נראית כל כך טוב.

זהו 'אשר בך ירוחם יתום' - כשאדם חש עצמו יתום מכל אשר לו, הוא מוצא את ישועתו ואת הצלתו תחת כנפי השכינה.

(מהספר 'מאה ושניים סיפורים' - חלק 5, מאת הרב צבי נקר)